

Rhetoric of (re)presentation

Retoryka (re)prezentacji

8 (3) 2021 EDITOR: EWA MODRZEJEWSKA

EWA MODRZEJEWSKA

UNIwersytet Warszawski

<https://orcid.org/0000-0003-0913-7540>

e.modrzejewska@uw.edu.pl

Retoryka (re)prezentacji – wprowadzenie do tematu numeru

License

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 international (CC BY 4.0). The content of the license is available at <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

EWA MODRZEJEWSKA

UNIwersytet Warszawski

<https://orcid.org/0000-0003-0913-7540>

e.modrzejewska@uw.edu.pl

Retoryka (re)prezentacji – wprowadzenie do tematu numeru

W jesiennym numerze czasopisma „Res Rhetorica” skupiamy się na temacie retorycznych prezentacji i reprezentacji, dla których zwornikiem jest szeroko rozumiana kwestia tożsamości mówcy i (implikowanego) audytorium.

W zamieszczonych artykułach znajdziemy zarówno odniesienia do tekstów dawnych, jak również analizy współczesnych tekstów i zjawisk o potencjale perswazyjnym.

Artykuł otwierający, pt. *Przekłady i parafrazy »Vitae Regum Polonorum« Klemensa Janicjusza od XVI do XVIII wieku – sposoby kreowania wizerunku doskonałego władcy*, to zredagowane na potrzeby czasopisma, wybrane zagadnienia z nagrodzonej w II Konkursie PTR pracy dyplomowej autorstwa Krystiana Słomki vel Słomińskiego. Przedmiotem analizy są sposoby perswazyjnego portretowania władców (ich zasług lub przywar) w przywołanym dziele oraz w tekstach inspirowanych pierwowzorem. Autor na przykładach omawia cztery retoryczne typy zabiegów: adjekcję, detrakcję, transmutację i immutację, pokazując, jak służyły one zmieniającym się celom prezentacji poszczególnych postaci historycznych.

Podobny cel – dostosowanie starych wzorów do nowych wyzwań perswazyjnych – przyświecał Piotrowi Skardze, gdy tworzył on opisy żywotów świętych. Przekonuje o tym w tekście *Sanctitas et dignitas. Wczesny humanizm potrydencki a perswazyjno-parenetyczny zamysł Piotra Skargi w »Żywotach Świętych Starego i Nowego Zakonu«* – Anna Kapuścińska-Jawara. Autorka dowodzi, że dzieło będące zbiorem reprezentacji wyobrażeń świętych, zostało pomyślane jako (unikatowe w skali europejskiej) narzędzie formacji intelektualnej i duchowej mas wiernych w duchu humanizmu potrydenckiego.

Kolejny artykuł, autorstwa Małgorzaty Boguni-Borowskiej, przedstawia analizę multimodalną strategii prezentacyjnych, które w latach wyborczych 2015 i 2020 zastosowały na swoich okładkach tygodniki „Sieci” oraz „Newsweek” w odniesieniu do głównych kontrkandydatów na urząd Prezydenta RP.

Wymiar współczesnej polityki odnajdziemy również w tekście Magdaleny Jankosz, która przeanalizowała werbalne i niewerbalne metafory służące członkom rządu do przedstawienia w czasie konferencji prasowej bieżącej i prognozowanej sytuacji pandemicznej w kraju. Jednym z analizowanych wątków były wykorzystywane przez polityków gesty metaforyczne, będące perswazyjną reprezentacją m.in. skali zagrożenia społecznego.

Temat numeru zamyka analiza Agnieszki Kampki poświęcona identyfikacji jako narzędziu wykorzystywanemu w retoryce cyfrowej. Autorka na wybranych przykładach działań koreańskiego zespołu BTS pokazuje, w jaki sposób reprezentacje wspólnoty kulturowej, pokoleniowej i społecznej służą budowaniu więzi idoli współczesnej popkultury z ich fanami.

W dziale *Varia* publikujemy artykuł szwedzkiej badaczki, Marie Gelang z Uniwersytetu w Örebro, która analizuje pojęcia *kairosu* i *chronosu* na materiale zebranych w czasie prób teatralnych.

W tym numerze debiutuje nowy dział: *Rhetorica inter alia*, czyli spojrzenie na retorykę i jej relacje z innymi dziedzinami wiedzy i dyscyplinami naukowymi. Zaczynamy od tekstu Marii Załęskiej pt. *Rhetoric and linguistics: forms of connection in the interdisciplinary research*, który na przykładzie związków między retoryką a lingwistyką pokazuje złożony problem interdyscyplinarności.

Oprócz działu *Recenzje*, szczególną możliwość indywidualnej, subiektywnej ekspresji poglądów autorów wobec aktualnych wydarzeń oferuje dział *Reakcje*, pomyślany jako przestrzeń do inicjowania bardziej nieformalnych dyskusji miłośników i praktyków retoryki. Zapraszamy do lektury!